

УДК 342.951

[https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-5\(10\)-778-787](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-5(10)-778-787)

Строков Ігор Васильович кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри соціально-гуманітарних та правових дисциплін факультету забезпечення державної безпеки Київського інституту Національної гвардії України, м. Київ, <https://orcid.org/0009-0004-8328-8739>

Ярема Владислав Валерійович викладач кафедри соціально-гуманітарних та правових дисциплін факультету забезпечення державної безпеки Київського інституту Національної гвардії України, м. Київ, <https://orcid.org/0000-0003-1401-0077>

Пермяков Дмитро Сергійович курсант II курсу факультету забезпечення державної безпеки Київського інституту Національної гвардії України, м. Київ, <https://orcid.org/0009-0005-2434-702X>

ПРЕЗУМПЦІЯ НЕВИНУВАТОСТІ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ: ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РЕАЛІЗАЦІЇ

У статті розглянуто актуальні питання щодо застосування адміністративної відповідальності до особи за вчинення адміністративного правопорушення та застосування в адміністративному законодавстві принципу презумпції невинуватості.

Зазначено, що тривалі наукові дискусії щодо необхідності застосування презумпції невинуватості в адміністративному законодавстві підтверджуються рішеннями Конституційного Суду України та судів загальної юрисдикції різних інстанцій. За результатами аналізу практики застосування судами адміністративної відповідальності можна стверджувати фактичне існування принципу презумпції невинуватості під час розгляду справ про адміністративні правопорушення.

Такі дослідження доводять, що конституційні засади презумпції невинуватості необхідно поширювати на сферу адміністративного судочинства під час прийняття рішення про притягнення до відповідальності.

Основоположні засади Конституції України, зазначених у статті 62, визначають необхідність застосування презумпції невинуватості лише під час здійснення кримінального судочинства, не вказуючи про адміністративне судочинство.

Водночас, практика застосування норм Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо визнання особи винною у вчиненні адміністра-

тивного правопорушення та застосування покарання вказує на необхідність впровадження в адміністративному судочинстві однієї з головних засад права – принципу невинуватості. Зазначене питання вже тривалий час обговорюється науковцями та практиками, неодноразово розглядалося судами на вищих інстанціях, та суспільство приходить до думки про необхідність його нормативного затвердження в адміністративному законодавстві.

Реалізація засад Конституції України та пріоритетність прав і свобод людини в суспільному житті та діяльності держави вказує, що принци презумпції невинуватості є потребує законодавчого впровадження в адміністративному законодавстві. Отже, загальні засади презумпції невинуватості, зазначені в статті 62 Конституції України, необхідно застосовувати в адміністративному судочинстві, що потребує внесення відповідних змін до законодавчих актів, що визначають підстави та порядок застосування до особи покарання за адміністративні правопорушення.

Ключові слова: презумпція невинуватості, адміністративне законодавство, винуватість особи, правопорушення, відповідальність.

Strokov Igor Candidate of Law sciences (PHD in law), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Social, Humanitarian and Legal Disciplines, Kyiv Institute of the National Guard of Ukraine, Kyiv, tel.: (096) 440-14-33, <https://orcid.org/0009-0004-8328-8739>

Yarema Vladyslav Lecturer, Department of social humanitarian and legal disciplines Faculty of State Security at Kyiv Institute of the National Guard of Ukraine, Kyiv, tel.: (093) 914-5117, <https://orcid.org/0000-0003-1401-007>

Permyakov Dmitro cadet Kyiv Institute of the National Guard of Ukraine, Kyiv, Ukraine, tel.: (099) 640-1630, <https://orcid.org/0009-0005-2434-702X>

PRESUMPTION OF INNOCENCE IN ADMINISTRATIVE PROCEEDINGS: PRACTICE AND PROSPECTS FOR IMPLEMENTATION

Abstract. The article addresses current issues regarding the application of administrative liability to individuals for committing administrative offences and the use of the principle of the presumption of innocence in administrative law.

Lengthy scientific discussions on the necessity of applying the presumption of innocence in administrative legislation are confirmed by decisions of the Constitutional Court of Ukraine and courts of general jurisdictions at various levels. Based on an analysis of court practice concerning the application of administrative liability, it can be argued that the principle of the presumption of innocence effectively exists during the consideration of cases involving administrative offenses.

Such studies demonstrate that the constitutional foundations of the presumption of innocence should be extended to the realm of administrative proceedings when deciding on liability.

The fundamental principles of the Constitution of Ukraine, specified in Article 62, determine the need to apply the presumption of innocence only during criminal proceedings, without specifying administrative proceedings.

The practice of applying the norms of the Code of Ukraine on Administrative Offenses regarding finding a person guilty of committing an administrative offense and imposing punishment indicates the need to implement one of the main principles of law in administrative proceedings - the principle of innocence.

This issue has been discussed by scientists and practitioners for a long time, has been repeatedly considered by higher courts, and society is coming to the conclusion that it needs to be normatively approved in administrative legislation.

The presumption of innocence should also be applied in administrative proceedings. The general principles of the presumption of innocence, specified in Article 62 of the Constitution of Ukraine, should be applied in administrative proceedings, which requires appropriate amendments.

Keywords: presumption of innocence, administrative law, individual's guilt, offence, liability.

Постановка проблеми. Презумпція невинуватості є однією з важливих правових принципів, яка застосовується в праві. Вона передбачає, що кожна особа вважається невинуватою у вчиненні правопорушення поки її вину не буде доведено встановленим законом порядком. Цей принцип має велике значення для забезпечення справедливості та законності судочинства, захисту прав особи, яку можуть притягнути до відповідальності.

Презумпція у праві – це специфічний засіб юридичної техніки, за допомогою якого на підставі індуктивного узагальнення подібних ситуацій припускається існування певного факту, явища юридичної дійсності або властивості суб'єкта чи об'єкта, які не потребують доказування, але можуть бути спростовані у процесі доказування [1, с.8].

Водночас презумпція – це правова категорія, яка визначає гарантії забезпечення права особи під час розгляду питання про застосування покарання у разі порушення норми права та на думку авторів повинна поширюватися на всі види правовідносин, зокрема, тих, що визначають умови притягнення особи до відповідальності та застосування покарання.

Сучасне уявлення про презумпцію невинуватості походить з римського права та його положень «*Ei incumbit probatio, qui dicit, non qui negat*» (Тягар доказування лежить на тому, хто стверджує, а не на тому хто заперечує) та «*In dubio pro reo*» (У випадку сумнівів справа вирішується на користь підсудного чи відповідача).

Загально відомі три основоположні засади Конституції України, зазначених у статті 62, які визначають необхідність застосування презумпції невинуватості під час здійснення кримінального судочинства, зокрема:

особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду;

ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні злочину; обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом, а також на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачиться на її користь [5].

Ці положення Конституції України вказують лише на кримінальне судочинство, а інші сфери правозастосування, в яких особу можна притягнути до відповідальності та застосувати покарання, виходять за межі її дії. Однією із таких сфер правозастосування є адміністративне судочинство, що обумовлює наукове обґрунтування та застосування в ньому принципу презумпції невинуватості

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Засади застосування презумпції невинуватості під час здійснення адміністративного судочинства, зокрема, та правозастосовної практиці активно обговорюються в суспільстві, є предметом наукових дискусій та судових рішень.

Серед науковців вже тривалий час відбувається дискусія щодо можливості застосування принципу презумпції невинуватості в адміністративно-деліктному праві, подібно до кримінального. В наукових працях В.Б. Авер'янова, П.О. Баранчика, Я.О. Берназюка, В.О. Іванцова Т.О. Коломoeць, В.К. Колпакова, А.Т. Комзюка, Н.О. Сербіної, О.А. Сокурєнко І.П. Шумейка, Ю.В. Циганюк та інших вказувалося на необхідність врахування вказаних вище положень Конституції України в адміністративному законодавстві та створення відповідних правових гарантій.

Дослідниця Н. О. Сербіна у своєму дослідженні не тільки підкреслила важливість застосування цього принципу при притягненні особи до адміністративної відповідальності, але й зазначила необхідність законодавчої ініціативи з цього питання [2, с. 69].

О.А. Сокурєнко також зазначила, що просте застосування принципу презумпції невинуватості у справах про адміністративні правопорушення не вирішує проблему, а вимагає його законодавчого закріплення. Зокрема, це стосується обов'язку уповноваженого органу, який готує матеріали до розгляду, довести вину порушника перед органом адміністративної юрисдикції [3, с. 74].

І.П. Шумейко вказує, що буквальне тлумачення статті 62 Конституції України свідчить про те, що презумпція невинуватості стосується саме кримінального обвинувачення і не поширює дію на інші види відповідальності. Більше того, не в усіх видах юридичної відповідальності такий принцип

об'єктивно існує. Варто назвати цивільно-правову відповідальність, в якій правовою доктриною і судовою практикою визнається принцип презумпції вини заподіювача шкоди (постанова Великої Палати Верховного Суду від 05 червня 2019 року у справі № 461/8496/15-ц) [9, с.209].

Автором вказується, що зміст презумпції невинуватості у фінансовій відповідальності потребує нормативного закріплення. Необхідно нормативно закріпити покладення обов'язку доказування вини особи на суб'єкта владних повноважень, а також закріпити стандарт доказування «поза розумним сумнівом» [9, с.214].

Мета статті – дослідження особливостей та механізмів реалізації презумпції невинуватості в адміністративному судочинстві, а також визначення концептуальних засад вдосконалення адміністративного законодавства та практики застосування норм Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо визнання винуватості особи у вчиненні адміністративного правопорушення.

Виклад основного матеріалу. Практика застосування норм Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо визнання особи винною у вчиненні адміністративного правопорушення та застосування покарання вказує на необхідність впровадження в адміністративному судочинстві однієї з головних засад права – принципу невинуватості. Зазначене питання вже тривалий час обговорюється науковцями та практиками, неодноразово розглядалося судами на вищих інстанціях, та суспільство приходить до думки про необхідність його нормативного затвердження в адміністративному законодавстві.

У рішеннях Конституційного Суду України неодноразово вказувалося важливість та необхідність застосування принципу презумпції невинуватості в адміністративному судочинстві. Зокрема, у рішенні Конституційного Суду України від 22 грудня 2010 року у справі №1-34/2010 23-рп/2010 щодо офіційного тлумачення положень частини першої статті 14-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення (справа про адміністративну відповідальність у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху) підкреслено, що конституційний принцип правової держави передбачає встановлення правопорядку, який гарантує кожному утвердження і забезпечення прав і свобод людини (статті 1, 3, частина друга статті 19 Конституції України).

У пункті 4.1. вказаного вище рішення зазначено, що адміністративна відповідальність в Україні та процедура притягнення до неї ґрунтуються на конституційних принципах і презумпції невинуватості. Конституція України визначає основні права і свободи людини і громадянина та гарантії їх дотримання і захисту, зокрема, що всі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачиться на її користь (частина третя статті 62) [4].

У Рішенні Великої палати Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 59 народних депутатів України щодо відповід-

ності Конституції України (конституційності) статті 368-2 Кримінального кодексу України від 26 лютого 2019 року № 1-р/2019 вказується, що елементом принципу презумпції невинуватості є принцип *in dubio pro geo*, згідно з яким при оцінюванні доказів усі сумніви щодо вини особи тлумачиться на користь її невинуватості. Презумпція невинуватості особи передбачає, що обов'язок доведення вини особи покладається на державу. Конституційний Суд України вважає, що презумпція невинуватості є не лише обов'язковим елементом реалізації конституційного права на судовий захист, а й важливою конституційною гарантією, яка потребує справедливого судового розгляду й ефективного судового захисту [5].

Отже, підтверджуючи пріоритетність застосування принципу *in dubio pro geo*, який є складовою презумпції невинуватості, під визнання винності особи у вчиненні правопорушення, можна стверджувати щодо необхідність його впровадження не лише в кримінальному, а також адміністративному судочинстві, в якому також вирішується питання про притягнення особи до покарання.

Незважаючи на сучасну потребу суспільства та тривалі дискусії щодо розширення дії конституційних положень щодо забезпечення право особи на доведення своєї невинуватості на сферу адміністративного судочинства, у якому можливо обвинувачення особи у вчиненні правопорушення та застосування покарання, жодного разу не вказувалося на розширення дії конституційних засад з цього питання.

Окремі науковців вказують на цю суспільну проблему та зазначають, що принцип презумпції невинуватості, закріпленому в Основному законі держави: «особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду» (ст. 62). Ця норма корелюється з положеннями ч. 2 ст. 1 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року. Разом із тим в приписах вказаних нормативно-правових актів йдеться саме про кримінальні правопорушення, тобто в такому випадку презумпція невинуватості поширюється лише на кримінальні проступки. Це може бути виправдане тим фактом, що зарубіжне законодавство, на відміну від національного, переважно не оперує поняттям «адміністративне правопорушення» [7, с.140].

Адміністративно-деліктна сфера – яскравий тому приклад, оскільки поєднує як імперативний так і диспозитивний аспект: перший властивий суб'єкту, який здійснює провадження, він повинен дотримуватись встановленого порядку розгляду та вирішення справи по суті, натомість диспозитивні норми застосовуються для регламентації поведінки особи, що притягається до адміністративної відповідальності, зокрема у частині наділення його правами та обов'язками.

Принцип презумпції невинуватості в адміністративному судочинстві означає, що при оцінці доказів усі сумніви щодо вини особи тлумачаться на користь її невинуватості, та обумовлює потребу в забезпеченні особі можливості висловлювати позицію стосовно своєї невинуватості, доводити цю позицію в судовому порядку, інакше будуть порушені основні засади судочинства, зокрема визначені частиною другою статті 129 Конституції України.

Кодексом України про адміністративні правопорушення (далі – КУАП) визначаються загальні правила накладення стягнень за адміністративні правопорушення, які конкретизують і поглиблюють конституційні принципи законності, гуманізму, індивідуалізації адміністративної відповідальності, закріплено в главі 4 Кодексу України про адміністративні правопорушення. Водночас, факт вчинення особою адміністративного правопорушення визначається уповноваженою службовою особою, якої надано право встановлювати факт вчинення адміністративного правопорушення та його фіксації (складання протоколу про адміністративне правопорушення) [11]. Така процедура фактично не враховує принцип презумпції невинуватості, а факт складання протоколу свідчить, що особа винна у вчиненні правопорушення.

Отже, рішення про винуватість особи є суб'єктивним баченням (сприйняттям) уповноваженою службовою особою факту вчинення адміністративного правопорушення (наприклад, рішення поліцейського про порушення правил дорожнього руху). Відповідна посадова особа виходить з винуватості особи у вчиненні правопорушення та фактично принцип презумпції невинуватості не застосовується в провадженні, що в багатьох випадках призводить до прийняття незаконних рішень щодо винуватості особи у вчиненні правопорушення.

На цьому наголосив Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду при розгляді справи № 463/1352/16-а [8]. У вказаному вище рішенні суду зазначається, що практика застосування судами норм КУАП під час вирішення питання про вчинення адміністративного правопорушення, зокрема порушення правил дорожнього руху, свідчить, що судами першої та апеляційної інстанції як доказ застосовуються пояснення уповноваженої особи не зважаючи на те, що під час складання постанови вона діяла як службова особа - інспектор патрульної поліції. Верховний Суд зазначає, що свідчення тільки такої особи у цій справі не можуть вважатись об'єктивними доказами у справі, оскільки така особа є представником суб'єкта владних повноважень, який виконував функції нагляду та контролю за безпекою дорожнього руху, а також визнає необґрунтованими висновки суду першої та апеляційної інстанції щодо того, що при розгляді цієї справи не було доведено невинуватість особи у вчиненні. Процесуальний обов'язок доказування правомірності винесення постанови про притягнення особи до адміністративної відповідальності відповідно до положень діючого законодавства покладено на відповідну посадову особу як на суб'єкта владних повноважень.

Вказаним вище рішенням Верховного Суду, яке гуртувалося на судовій практиці розгляду адміністративних справ судами першої та апеляційної

інстанції, можна дійти висновку, що в багатьох випадках уповноваженими службовими особами та судами порушено принципи презумпції невинуватості під час прийняття рішення про винуваті особи у вчиненні адміністративного правопорушення, а також загальні принципи судочинства всебічного, повного і об'єктивного з'ясування обставин.

Отже, Верховним Судом вказується на фактичне існування принципу презумпції невинуватості в адміністративному судочинстві. Юридична практика в державі доводить про необхідність застосування принципу презумпції невинуватості в адміністративному законодавстві. Залишається лише визначити шляхи вирішення цього питання.

Разом з тим, згідно із Законом № 596-VIII від 14.07.2015; із змінами, внесеними згідно із Законом № 901-VIII від 23.12.2015; в редакції Закону № 2262-VIII від 21.12.2017; із змінами, внесеними згідно із Законами № 2754-VIII від 11.07.2019, № 1231-IX від 16.02.2021, № 1438-IX від 29.04.2021, № 2685-IX від 18.10.2022 КУАП доповнено статтею 14-2 «Відповідальність за адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі, та за порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксовані в режимі фотозйомки (відеозапису)», згідно з якою до відповідальності притягується особа із застосуванням спеціальної процедури, встановленої статтями 279-1, 279-8, які визначають особливості розгляду справ про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі [11].

В.О. Негодченко аналізуючи вказані норми, зазначає, що запроваджений порядок притягнення осіб до адміністративної відповідальності, на наш погляд, прямо суперечить принципу презумпції невинуватості. Основне призначення цього принципу полягає у протистоянні тенденційності, упередженості, свавілля, дискримінації, обвинувальному ухилу та будь-якому суб'єктивізму [14, с. 369].

Висновки та перспективи подальших досліджень. З огляду на вищезазначене, стверджуємо про необхідність законодавчого закріплення принципу презумпції невинуватості в адміністративному законодавстві та поширенню дії положень статті 62 Конституції України на цю сферу правозастосування.

Вважаємо правильну позицію, що саме держава через відповідні органи повинна доводити не лише факт правопорушення, але й вину особи, яка його вчинила, що визначає зміст принципу презумпції невинуватості. Недоведеність події та вини особи має прирівнюватися до доведеної невинуватості цієї особи [13, С. 87].

Отже, презумпція невинуватості повинна застосовуватися також під час здійснення провадження щодо адміністративних правопорушень. Загальні засади презумпції невинуватості, зазначені в статті 62 Конституції України, необхідно застосовувати в адміністративному судочинстві, що потребує внесення відповідних змін.

Подальшим напрямом дослідження визначено питання повинно стати приведення у відповідність норми Кодексу України про адміністративні правопорушення до вимог положень Конституції України, щодо дії принципів верховенства права, презумпції невинуватості, щодо визнання людини, її прав та свобод вищою соціальною цінністю та змістом діяльності держави.

Література:

1. Берназюк Я. О. Презумпція та фікція в адміністративному судочинстві: проблема розмежування понять URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/2023_prezent/presentatia_bernaziuk_PRESUMPTION.pdf
2. Сербіна Н. О. Презумпція невинуватості як об'єктивне правоположення у правозастосовчій діяльності. *Право і суспільство*. 2018. № 4. С. 66–70.
3. Сокурєнко О. А. Презумпція невинуватості як елемент захисту прав особи в адміністративній діяльності. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 7. С. 73–76.
4. Рішення Конституційного Суду України у справі від 22 грудня 2010 року у справі №1-34/2010 23-рп/2010 за конституційним зверненням громадянина Багінського Артема Олександровича щодо офіційного тлумачення положень частини першої статті 141 Кодексу України про адміністративні правопорушення (справа про адміністративну відповідальність у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху): URL: <https://ccu.gov.ua/docs/619>.
5. Рішення Конституційного Суду у справі за конституційним поданням 55 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) статті 375 Кримінального кодексу України, справа № 1-305/2019(7162/19) від 11.06.2020: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v007p710-20#Text>.
6. Конституція України : станом на 1 січня 2020 р. Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 1996, № 30. 93 с.
7. Іванцов В. О. Принципи провадження у справах про адміністративні правопорушення: систематизація та розкриття змісту. *Прикарпатський юридичний вісник*. РВЦ НУ «Одеська юридична академія». 2017. Випуск 1(16) том 3. С. 137–141.
8. Рішення Касаційного адміністративного суду Верховний Суд при розгляді справи № 463/1352/16-а. : <https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/90264746>.
9. Рішенні Верховного Суду від 22 травня 2022 р. у справі № 160/9717/21 та від 28 липня 2022 р. у справі № 640/31850/20. <http://iplex.com.ua/doc.php?regnum=104400888&red=100003001132a513190adaa8ce94c0015a63f3&d=5>. <http://iplex.com.ua/doc.php?regnum=105465859&red=100003837d5521c5661e028a00f4>
10. Шумейко І. П. Презумпція невинуватості у фінансовій відповідальності. *Правові новели*. Науко-юридичний фаховий журнал. 2024. Вип. № 23. С. 208–217.
11. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 1–212-24) Вводиться в дію Постановою Верховної Ради Української РСР № 8074-10 від 07.12.84, Дата оновлення 09.09.2024 : URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/80731-10>.
12. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 213–330) Вводиться в дію Постановою Верховної Ради Української РСР № 8074-10 від 07.12.84, Дата оновлення 09.09.2024: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#Text>.
13. М. І. Белікова, Ю. В. Георгієвський, В. О. Спасенко. Презумпція невинуватості у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі. *Держава та регіони. Серія : Право*. 2023. № 1. С. 85–89. http://nbuv.gov.ua/UJRN/drp_2023_1_15.
14. Негодченко В. О. Презумпція невинуватості як конституційна засада кримінального судочинства. *Право і суспільство*. Всеукраїнський науковий журнал. 2022. № 4. С. 367–372.
15. Коломоєць Т. О., Баранчик П. О. Принципи адміністративного права : монографія. Запоріжжя : Сору Art, 2012. 203 с.

References:

1. Bernaziuk, Y. O. (2023). *Presumption and fiction in administrative proceedings: the problem of distinguishing concepts*: URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/2023_prezent/presentatia_bernaziuk_PRESUMPTION.pdf [in Ukrainian].
2. Serbina, N. O. (2018). Prezumhcyia nevyynuvatosti yak obektyvne pravopologennya v pravozastosovchy diyalnosti. [Presumption of innocence as an objective legal provision in law enforcement practice]. *Law and Society. No. 4.* 66-70. [in Ukrainian].
3. Sokurenko, O. A. (2017). Prezumhcyia nevyynuvatosti yak element zacjistu prav osoby v adminiatratyvnoy diyalnosti [Presumption of innocence as an element of individual rights protection in administrative activities]. *Entrepreneurship, Economy, and Law. 7.* 73-76. [in Ukrainian].
4. Decision of the Constitutional Court of Ukraine in the case of December 22, 2010, case No. 1-34/2010 23-rp/2010 regarding the constitutional appeal of citizen Artem Oleksandrovych Baginsky on the official interpretation of part one of article 141 of the Code of Ukraine on Administrative Offenses (*case on administrative liability in the field of road safety*): URL: <https://ccu.gov.ua/docs/619>. [in Ukrainian].
5. Decision of the Constitutional Court of Ukraine on the case submitted by 55 members of parliament regarding the constitutionality of Article 375 of the Criminal Code of Ukraine, case No. 1-305/2019(7162/19) dated June 11, 2020: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v007p710-20#Text>. [in Ukrainian].
6. Constitution of Ukraine: as of January 1, 2020. Law of June 28, 1996 No. 254k/96-VR. *Official Gazette of the Verkhovna Rada of Ukraine (VVR), 1996, No. 30.* [in Ukrainian].
7. Ivantsov, V. O. (2017). Principi provadgennya v spravaj pro administrativni pravoporushennya: sistematizacya ta rozkrittya znistu [Principles of administrative offense proceedings: systematization and content disclosure]. *Prykarpattia Legal Bulletin. RVC NU "Odesa Law Academy". Issue 1(16) Vol. 3.* 137-141.[in Ukrainian].
8. Decision of the Cassation Administrative Court of the Supreme Court in case No. 463/1352/16-a.: <https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/90264746>.
9. Supreme Court decisions of May 22, 2022, in case No. 160/9717/21 and July 28, 2022, in case No. 640/31850/20: <http://iplex.com.ua/doc.php?regnum=104400888&red=100003001132a513190adaa8ce94c0015a63f3&d=5>. <http://iplex.com.ua/doc.php?regnum=105465859&red=100003837d5521c5661e028a00f4>. [in Ukrainian].
10. Shumeiko, I. P. (2024). Prezumhcyia nevyynuvatosti v finansovi vidpovidalnosti [Presumption of innocence in financial liability]. *Legal Novelties. Scientific and legal professional journal. Issue No. 23.* 208-217. [in Ukrainian].
11. Code of Ukraine on Administrative Offenses (Articles 1–212-24). *Introduced by the Resolution of the Verkhovna Rada of the Ukrainian SSR No. 8074-10 of 07.12.84, last updated 09.09.2024*: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/80731-10>. [in Ukrainian].
12. Code of Ukraine on Administrative Offenses (Articles 213–330). *Introduced by the Resolution of the Verkhovna Rada of the Ukrainian SSR No. 8074-10 of 07.12.84, last updated 09.09.2024*: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#Text>. [in Ukrainian].
13. Belikova, M.O., Georgievsky, Y. V. & Spasenko, V. O. (2023). Prezumhcyia nevyynuvatosti v spravaj pro administrativni pravoporushennya v sferi zabezpechennya bezpeki dorogного руху, zafiksovani v avtomatichnomu regimi [Presumption of innocence in administrative offenses in the field of road safety recorded automatically]. *State and Regions. Series: Law. No. 1.* http://nbuv.gov.ua/UJRN/drp_2023_1_15. 85-89.[in Ukrainian].
14. Negodchenko V. O. (2022). Prezumhcyia nevyynuvatosti yak konstitucyina zasada kriminalnjgj sudjchinstva [Presumption of innocence as a constitutional principle of criminal proceedings]. *Law and Society. All-Ukrainian Scientific Journal. No. 4.* 367-372 [in Ukrainian].
15. Kolomoiets, T. O., Baranchyk, P. O. (2012). *Principi administranyivnogo prava* [Principles of Administrative Law]. Zaporizhzhia. Copy Art [in Ukrainian].